

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Évesre 170.— L., félévre 95.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS.

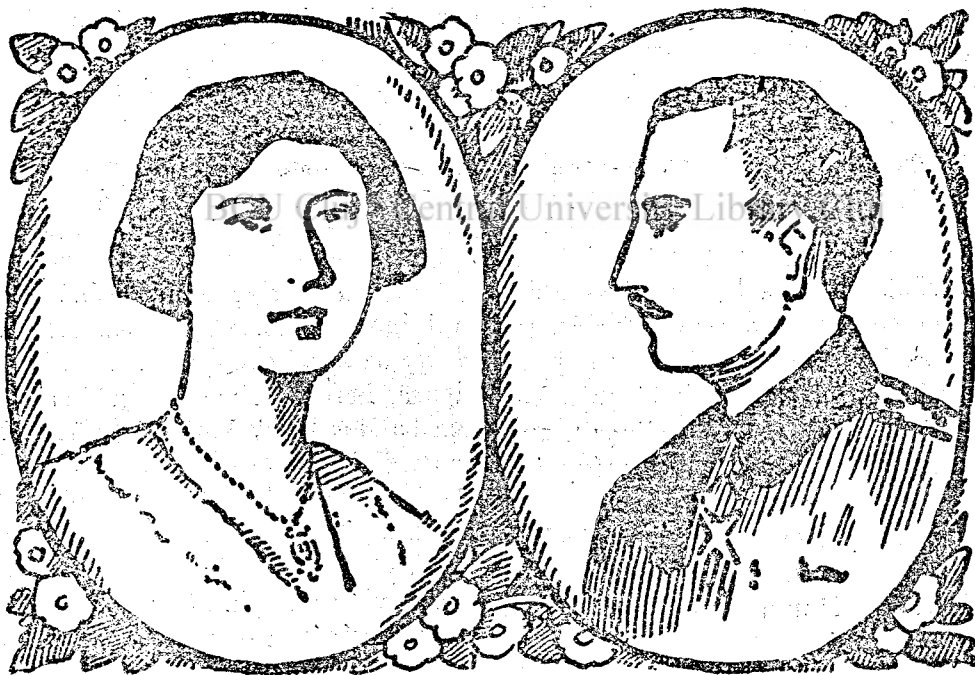
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Külpolitikai mozgalmak egy házasság tükrében.

Az olaszok céltudatos külpolitikája újabb mértékűt ért el. A hatalmi kör, amelyet Mussolini kezdett felrajzolni Európa térképére, jelentősen kiszélesedett és megszilárdult.

antantot és Franciaországot is. Jugoszláviát most már az olaszok majdnem teljesen ellenséges gyűrűbe szorították s ezzel szárnyát szegték katonai erejének.

Boris bolgár király és menyasszonya.

Boris bolgár király eljegyezte az olasz királyi pár gyönyörű leányát, Giovannát. Ez az eljegyzési hír foglalkoztatja mostanság legintenzívebben Európa sorsának forralóit és közeledőit.

Azokból a nyilatkozatokból, amelyek a sajtóban megjelentek, meg lehet állapítani, hogy a bolgár király családi kapcsolataiban újabb aggodalmakkal és idegességgel tölti el napjait. Nemcsak a legközvetlenebbül érdekelt Jugoszláviát, hanem ennek szövetségeseit, a kis-

Antantot és Franciaországot is. Jugoszláviát most már az olaszok majdnem teljesen ellenséges gyűrűbe szorították s ezzel szárnyát szegték katonai erejének.

Az olaszok először a magyarokkal kötöttek szövetséget. Ez a szövetség nagyon értékesnek bizonyult a magyarok számára, mert az olaszok mindég védelmükre keltek, mikor a kisantant megtámadta őket. Nem engedték meg, hogy a csehek összekötő utat vágjanak maguknak Magyarországon át Jugoszláviába. A magyarok mellé álltak, mikor a kisantant államai azt a vádat emelték a magyarok ellen, hogy fegyvert csempésznek be országukba. A nemzetközi tárgyalásokon, az optánsügynél,

Műcsönszerzésnél hűségesen támogatták a magyar álláspontot. Gazdasági téren sok kedvezményt nyújtottak a magyar kiviteli cikkek számára.

Ez a magatartás más országok kormányait is meggyőzte arról, hogy az olasz nemzet nem értéktelen szövetséges. Az osztrákok például súlyos területi veszteségeket szenvedtek Olaszország javára és a békekötések után következett években ellenséges hangulatot tápláltak az olaszok ellen. Most ők is megegyezéses viszonyban vannak Olaszországgal. Nemrégiben az új osztrák kormány is erélyesen hangoztatta, hogy az Olaszországgal kötött barátsági szerződéshez hűségesen ragaszkodik.

Északon tehát Ausztria, Magyarország alkotják az olasz hatalmi rendszer főpilléreit.

Nyugaton — a Balkán-félsziget nyugati felén — Albánia áll teljesen Olaszország befolyása alatt. Tehát ezen az oldalon is ott vannak már az olaszok előőrsei Jugoszlávia ellen.

A bolgár király házassága most már kelet felől is meg fogja vonni a barátságtalan hátrált Jugoszlávia ellen.

Az olasz hatalmi érdekek ütköző pontja: Franciaország. Az itteni kialakulás attól függ, hogyan fejlődik Németország a közeljövőben! Vajjon érezni fog-e kedvet és erőt, hogy a békekötések rettenetes szorítása alól kiszabaduljon? Ha külpolitikai téren erélyesebb cselekvésre szánja el magát, akkor neki is Olaszországgal kell tartania. Emlékezzünk vissza, hogy a német választások eredményét, amely a nemzeti érzés megmozdulását jelentette, milyen hozsánnával fogadták az olaszok.

A világsajtó ezeket a föltevéseket, lehetőségeket fejtegeti a bolgár király eljegyzése kapcsán. Nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a körülménynek is, hogy gróf Bethlen István közelebről maglátogatja Bulgáriát s innen utját tovább folytatja Törökországba, hogy ezzel a testvérnéppel is tárgyaljon a jövődőről.

Európa beteg állapotban vergődik. Ime egy házasság híre is milyen hullámmásokat ver fel a részben rossz lelkiismeretű, részben jobb jövő után sóvárgó népek gondolkozásában.

Ledőlt a bálvány.

Emlékezzünk vissza a legutóbbi választásokra! Milyen nagy volt a reménykedés, milyen hangos az öröm: végre hatalomra jutott Maniu s ezzel elkövetkezett a boldogság korzaka! Mert Maniu minden bajt eligazít, minden sebet meggyógyít, minden reménységet valóra vált!

Magyarok is elég nagy számmal akadtak, akiket elragadott az általános bizakodás, és megbabonázott a Maniu csodatevő erejébe vetett hit. A karikás magyarok voltak ezek, akik nemzetük pártját is készek voltak cserbenhagyni, hogy Maniut hatalomra segítsék.

Jóéjszakát a szép reményeknek! Maniu ott hagyta a helyét anélkül, hogy a vállalt feladatoknak bár csekély hányadát meg tudta volna oldani. Mit szólnak kormányelnökségének záró mérlegéhez azok, akik a választások alkalmával tűzbe mentek volna érte? Mivel nyugtatják meg lelkiismeretüket a vértagadó karikás magyarok? Erdemes volt ilyen izgalom kedvéért kiszabadulni a nemzeti közösségből!

Mi a mérleg elbírálásánál nem akarunk túlságos szigorúságot tanusítani. Belátjuk, hogy az ország roppant súlyos helyzetben van, ipara, kereskedelme és ujabban mezőgazdasága halálos bajok között vergődik. De nemcsak anyagi bajai vannak az országnak! Erkölcsi tekintetben is borzalmas károkat okoztak neki azok a köztisztviselők és közéleti emberek, akik csalárdul sáfarkodtak az ország javaival. Ezek visszaéléseit, gonosz kapzsiságát most az ország népének összessége szenvedni meg. Mert kormányra jutásakor elismerést, biztatást kapott ugyan Maniu a külföldi hatalmasságoktól, de pénzt, számbajöhető kölcsönt nem kapott. A nem tisztakezü állami gazdálkodás rossz hírei elriasztották a világ bankárait Romániától és Maniu sem volt képes arra, hogy a külföldi erszényeket megnyissa. S ezért még a gazdákon sem volt képes segíteni, akik pedig szívvél-lélelkel az ő pártjára szavaztak s ennek fejében tőle várták az adósság örvényéből való kimentésüket.

Nem akarjuk annak elmaradásáért vádolni Maniut, aminek megteremtése felülmúlta erejét. De méltán rossz néven vehetjük tőle,

olyan kérdéseket is félre tolt a megoldás alából, amiket egy kis jóakarattal könnyen megoldhatott volna. Azt hozzuk föl például, minket legközelebről érdekel. Kormányra lépése előtt és kormányzása első hónapjaiban hangoztatta, hogy az ország kisebbségben levő népeinek helyzetét a törvényhozási útján szabályoztatni fogja. Mennyi friss reményünk, fájdalomunkat hallgattuk el abban a reményben, hogy a magigért kisebbségi törvény majd mindent jóvá tesz a multra hagyott és biztosítja békés fejlődésünket.

Hol van a kisebbségi törvény? — kérdezték joggal a távozó Maniutól nemcsak a

Magyar Párt hívei, hanem a karikás magyarok is.

Még egy szerencsénk volt az álreményeségek eme szomorú idejében: a Magyar Párt idejekorán kiábrándult a nagyhangu ígéretek-ből és a magyarság legfájóbb sérelmeit fölterjesztette Genfbe, a Népszövetség ítélőszéke elé.

Maniu tehát elmegy. Bizonyosnak tartjuk, hogy ezzel nem fejeződött be politikai pályafutása. Még miniszterelnök is lehet belőle. De a mostani lezuhanás után aligha lesz olyan bálvány belőle, mint amilyenek ezelőtt két évvel mutatkozott.

KÜLFÖLD

A német-cseh viszály. A prágai németellenes tüntetések okán a német visszatorlás mind erősebbé válik. A német kereskedők visszavonták Csehországban tett minden megrendelésüket s a német színházak cseh muzsikusaikat mind elbocsátották. A cseh sajtó riadtan ad hírt a tüntetésekről és fenyegetődzik a németek ellen. De ennek aligha lesz hatása.

Az osztrák választások előtt. Nemzeti érzésű osztrák polgári pártok hatalmas erővel indultak ellen a választási küzdelemnek. A választások szerint véglegesen le akarnak számolni a németellenes vörös veszedelemmel s a német diktaturát szerveznek, ha a választásokon — várakozásuk ellenére — nem nyernék meg a többséget. A szocialista — inkább kommunista párt szintén egyben dolgozik, de nem sok remény van a győzelemre, mert az osztrák nemzet a jelek szerint megelégedte eredménytelen kormányzásukat s ellenfeleiktől várja a zavaros osztrák állapotok rendezését. Bár valóra való reményeséget

Borzalmas szerencsétlenség érte az angol, óriási léghajót. Az „R 101” jelzésű óriási angol léghajó óriási utra indult. Franciaországban a léghajó viharba került, amely a léghajót a földhöz nyomta és összetörte. A léghajó felrobbant és teljesen elégett. Az utasok és a személyzet nyolc ember kivételével odaveszttek. Ötvenegy ember halt meg. A halottak között van az angol légügyi miniszter is. A szerencsétlenség nyolc sebesültjét kórházban ápolják. A gyászos eset híre az egész világon nagy részvétet kellett, az angol trónörökös meglátogatta a szerencsétlenség színhelyét. Az áldozatokat angol hadihajón Londonba szállították és nagy gyázpompával temették el.

A békerevizióért. Amire három évvel ezelőtt gondolni sem lehetett — a békerevizió szükségességének gondolata ma már benne él a világ lelkében. Alig van nap, hogy valahonnan ne hangzanék fel szó a revizióért. Most megint három különböző helyről jött egyértelmű ilyen híradás: a görög sajtó, a francia radikálisok lapja s a török külügyminiszter hangoztatja, hogy a határokat meg kell változtatni, mert e nélkül komoly béke lehetetlen. Ezeknek a jelenségek-

nek az értékét túlozni nem szabad. Az eredmény messze van még. De minél jobban szűnik a világháborúból született idegesség, annál nagyobb erővel fog elő az igaz béke gondolata s annál közelebb van megvalósulása. Természetesen: a béke eszközeivel.

Forradalmak világrésze. Dél-amerikában újabb forradalom lángja gyúlt fel. Ezuttal a legnagyobb államban: Braziliában. Fél százada már, hogy kivívta függetlenségét, de még nem tudott rendbe jönni, nem volt képes nyugodt, állandó kormányzást biztosítani. Ennek az egész világrészre kiterjedő állandó bizonytalanságnak nagyon súlyos hatása van a gazdasági életre. Pillanatok alatt megy tönkre a zavargásokban sok élet kitartó szorgalmának minden gyümölcse. A kivándorlóké is.

Politikai gyilkosság. Egy fasiszta olasz tanítót Görz város környékén valóságos katonai sortűzzel megöltek. Az olasz lakosság a szerbeknek tulajdonítja a gyilkosságot s nagy tüntetések között szétrombolta a szlovén újság nyomdáját. E miatt pedig a szerbiai újságok követelnek elégtételt. Sajnos, az olasz-szerb viszony egyre rosszabbá válik.

Belpolitikai hírek

Gazdanap Nyárádszeredán. Az Országos Magyar Párt *nyárádszeredai* tagozata jól sikerült, magyar nappal egybekapcsolt gazdanapot rendezett Nyárádszeredán. A gazdanap alkalmából állatkiállítást rendezett a marosmegyei földmives szövetség. A kiállításon résztvett kigazdák szép állataikkal bebizonyították, hogy haladni akarnak és megértették a többtermelés jelszavát. Díjat nyertek: *Borbély Gergely Rigmány, Kis János Rigmány, Fazakas Lajos Nyárádszeredán, Balogh Tamás Rigmány, Jakobovits Oszkár Nyárádszereda, Sikó Pál Márkod.* A díjak kiosztása után a gazdák az állami iskolában gyültek össze, ahol érdekes előadásokat hallgattak meg. Az értekezletet *Mikó László*, a földmives szövetség elnöke, nyitotta meg. Előadásokat tartottak: *Dr. György József* kamarai képviselő, a szövetség alelnöke, az okszerű sertésenyésztésről, *Palaky István* nyárádszentlászlói birtokos a négyzetes kukoricatermelés előnyeiről, *K. Nagy Árpád* a fészek trágyázásáról, *B. Szentmártoni Bálint* a kísérletezésről. Istenisztelet után közebed volt, ahol sok értékes felköszöntő hangzott el. Ki kell emelnünk *Varga Károly* berekereszturi kigazda beszédét, ki a gazdatársadalom összetartását lágymeleg vashoz hasonlítva, nagyobb összetartást kíván és gazdatársait áldozatok meghozatalára szólítja fel a közös munka érdekében.

A gazdanapot este műsoros estély követte. Ennek műsorából ki kell emelnünk *Inczedy Joksmán Ödön* művészi énekét, *Gyalay Domokosnak*, a Magyar Nép

főszerkesztőjének humoros felolvasását és *Dr. Sulyok István* tanulságos előadását a magyar diákok helyzetéről.

A gazdanappal párhuzamosan a Magyar Párt is gyűlést tartott Nyárádszeredán. A gyűlésen Nyárádszeredáról és környékéről számosan jelentek meg. A megjelentek nagy lelkesedéssel fogadták a szónokok beszédeit. A gyűlésen részt vettek *dr. gróf Bethlen György*, az Orsz. Magyar Párt elnöke és *dr. Inczedy Joksmán Ödön*, a párt ügyvezető alelnöke is.

Lemondott a Maniu-kormány. A hónapok óta huzódó kormányválság október hónap első hetében Maniu lemondására vezetett. Maniu benyújtotta a kormány lemondását a királynak és a király azt elfogadta. A liberálisok és az *Averescu-féle* néppárt politikusi azt hirdetik, hogy a Nemzeti Párt tönkretette gazdaságilag az országot, tehát végérvényesen távoznia kell az ország éléről. A király azonban nem akarja kitenni az országot egy választás izgalmainak, ezért úgy határozott, hogy az új kormányt nemzeti parasztpárti politikusokból nevezi ki. Maniu miniszterelnök helyét a király *Mironescuval*, a Maniu-kormány külügyminiszterével, tölthette be. A király az új miniszterelnököt megbizta, hogy a miniszteri tárcák betöltésére nézve tegyen előterjesztést. Az új miniszterelnök és kormány első teendőjéül a király a költségvetés kiegyensúlyozását és a gazdasági válság enyhítését tűzte ki. *Mironescu* miniszterelnök kinevezése akkor lesz végleges, ha kormányát meg tudja alakítani. Ennek egyelőre nagy akadályai vannak, mert a regáti és erdélyi nemzeti párti politikusok között a helyzet nagyon kiéleződött.

A szászok is kiábrándultak Maniuból. Az erdélyi szász nép legelterjedtebb ujsága „*Elintézett legenda*” címen cikket közöl a Maniu-kormány bukásáról. Az érdekes cikk írója, megállapítja, hogy Maniu kormányzása alatt a kisebbségek helyzete nem javult, sőt rosszabbodott. A cikk írója megállapítja azt is, hogy a kisebbségi törvény megalkotása csak üres ígéret volt és a külföldet akarták Maniuek ezzel az ígérettel áltatni. A cikk a következő szavakkal végződik: „*Maniu és emberei talán készen tartják számunkra az üres vigasztalást, hogy máséppel lett volna minden, ha tovább kormányon maradtak volna. Köszönetet mondunk ezért és elutasítjuk magunktól azt, hogy ezt a legendát, amely minket két éven át bolonddá tartott, tovább meghosszabbítsuk a bizonytalanság végtelene felé. Ez a legenda számunkra el van intézve.*” Ugy látszik a szászok alaposan kiábrándultak Maniuból.

A magyar nyelv használata a városi és megyei tanácsokban belügyminiszteri rendelet biztosította. Az egész ország kisebbségét érdeklő belügyminiszteri rendelet érkezett a napokban Arad város vezetőségéhez. A belügyminiszteri rendelet a tanácsnak tudomására hozta, hogy tanácsuléseken a kisebbségek az anyanyelvükön szabadon beszélhetnek fel. Az aradi polgármester el akarván kerülni a nyelvvitákat, felterjesztéssel fordult a belügyminiszteriumhoz és abban határozott utasítást kért arra vonatkozólag, hogy a tanácsuléseken szabadon használni a kisebbségi nyelvet vagy nem? Megemlítesre méltó, hogy *dr. Lutay Cornel* polgármester a kisebbségi nyelv használatát ajánlotta a belügyminiszternek. Az érdekes és nagy

rosságu feliratra a belügy-miniszteriumból megérkezett a közl. amely arról értesíti a közl. vezetőségét, hogy a jövőben a kisebbségek a városi tanács ülésén anyanyelvükön beszélhetnek fel. A rendelet érint a kisebbségi nyelv használatának a jogát a most képzendő, új kisebbségi törvény végleges formában fogja szabályozni, addig is azonban, a belügyminisztérium átmenetileg biztosítja a kisebbségi nyelv használatát. Még meg kell említenünk, hogy az Arad városi tanács vezetőségéhez érkezett rendelkezések körrendelet jellege van, tehát az nem csak az aradi városra, hanem az egész országra többi, kisebbséglakta városi és megyei tanácsaira is vonatkozik.

* HIREK *

Október hatodika Magyarországon. Október hatodikán egész Magyarország kegyelettel bódult az aradi tizenhárom vértanú emlékének. Az ország minden templomában gyászistenmiszteteket tartottak, a budapesti egyetemi ifjúság a Vigadóban emlékünnepeket rendezett. Az államnépnyelven Marczell Mihály egyetemi tanár emlékezett meg az október hatodika jelentőségéről. Az egyetemi ifjúság koszorút helyezett el Batthyány Lajosnak, a vértanuhalált halt első magyar miniszterelnöknek mauzóleumában. A gyászos évforduló alkalmából a rádió gyászünnepeket közvetített.

Az állam is beállott kivándorlási ügynököknek. Honduras középamerikai állam szerződést kötött a román állammal, hogy 10 ezer kivándorlót fog Hondurasba szállítani az őserdők irtá-

sára és a mocsarak lecsapolási munkálatainak elvégzésére. Az amerikai magyar és német nyelvű újságok értesülései szerint a román állam a 10 ezer kivándorlót a kisebbségek köréből akarja toborozni. Az amerikai újságok óva intenek mindenkit a Hondurasba való kivándorlástól. Ez a terület tele van a legpusztítóbb betegségekkel, senki ne üljön föl a csalfa ígéreteknek.

Szomorú állapotok uralkodnak a gyergyószentmiklósi kórházban. A gyergyószentmiklósi kórházban levő állapotok ellen több ízben hangzottak el panaszok. Nemrégiben a gyergyószentmiklósi kórház 43 beteget levetelt irt László Dezső képviselőnek. A levélben elpanaszolják, hogy a betegek teljesen magukra vannak hagyatva, orvosi kezelés jóformán nincs a kórházban s az orvos durván bánik a betegekkel. A kórház főorvosa ellen már többször vezettek vizsgálatot s mindig behizonyosodtak az ellene emelt vádak. Mégsem mentik fel állásától. A gyergyóiak most panasszal fordultak a tartományi igazgatósághoz, onnan várják a sérelmek orvoslását.

Nyolevan ember pusztult el a felgyújtott templomban. A mexikói Tabasco államban levő San Carlos városkában borzalmas tömeggyilkosságot követett el az egyházellenes propagandát félrevezetett tömeg. Istentisztelet közben egy felízgatott embercsoport körülvette a templomot, az ajtókat bezárták s azután felgyújtották az épületet. Az ablakon át menekülni próbáló hívőket lesből lölték le s a templomban bentégett és elpusztult emberek száma meghaladja a nyolevanat. A rémtett híre Amerikaszerzte óriási felháborodást váltott ki.

Sulyos károkat okozott a vihar Francia- és Németországban. Az őszi rendellenes időjárás, amely Nyugaton s különösen a partvidékeken valóságos orkánná fajult, napokon át ki-tartóan dühöngött. Francia hivatalos jelentés szerint 46 hajó veszett el a viharban. Az árvíz a szárazföldön is mérhetetlen károkat okozott. Az ország-utak sok helyen járhatatlanok és a kiáradt folyók a ledöntött épületek törmelékét sodorják magukkal. Hasonló a helyzet Németországban is, ahol a Saar-terület folyói áradtak ki. A Prims-folyó vize behatolt a billingeri bányába, amelynek üzemét be kellett szüntetni. A vasuti forgalom sok helyen szünetel. — A Fekete-erdőnek azok a patajai és folyói, amelyek a Rajna felsőfolyását táplálják, kiáradtak, úgyhogy a Rajna vizállása 100 cm-rel emelkedett. Koblenzben, Mainzban egyre emelkedik a vizállás. Kölnben egy óra alatt 110 cm-es volt az emelkedés.

Nem kell már miniszteri engedély a külföldre irányított pénzeslevelekhez. Ismeretes, hogy a kormány eddigi intézkedései értelmében külföldre csak miniszteri engedéllyel lehetett pénzesleveleket küldeni. Ezt a nehézkes intézkedést most megváltoztatta egy miniszteri körrendelet, amely az ország valamennyi postahivatala megkapott. Ez a miniszteri rendelet feloldja a külföldi pénzesleveleket az eddigi eljárás alól s minden engedély nélkül lehetővé teszi azoknak feladását és továbbítását. A rendelet egyben előírja, hogy a pénzeslevélben anuak tartalmát, illetve értékét a román valutáris megjelölés mellett, aranyfrankban is fel kell tüntetni.

Sérelmeink.

Manu távozása alkalmas pillanatnak látszik arra, hogy kissé számot vessünk kisebbségi helyzetünkkel. — Meg kell állapítanunk, hogy a Manu-kormányba vetett bizalom nagyon is elnézővé tett minket azokkal a sérelmekkel szemben, amelyek hol közigazgatást, hol gazdaságot, de legfőképpen iskolai kérdésekben értek. Általános gyógyulást vártunk s ezért a kis sebeket nem fogadtuk feljajdulással. Miután a méltán remélt gyógyulás a kisebbségi törvény alakjában nem érkezett meg, kötelességünké vált, hogy a közelmúltban kapott sebeket számba vegyük, az újakat komolyan fogjuk fel és gyógyításukról gondoskodjunk.

Ebben a munkában mi is részt akarunk venni!

• BCU Cluj Várjuk a tudósításokat!

Felrobbant a hordó és megölt egy szőlősgazdát. Borzalmas szerencsétlenség történt a magyarországi Fót községben. Tóth István 35 éves szőlőbirtokos szüretén, amelyre Tóth meghívása alapján nagy társaság verődött össze. Javában folyt a vendégek mulatozása, midőn a vendéglátó Tóth István benézett a présházba, hogy rendben van-e minden. Különösen azt akarta megállapítani, hogy utasítása szerint alaposan kitisztogatták-e a hordókat. A vizsgálódás közben felháborodva vette észre, hogy az egyik öt hektóliteres hordót nem tisztították ki és a hordó belső falán még darabokban van a kén. Tóth gazda indulatosan fogott hozzá a hordótisztításhoz, a hordót oldalára döntötte és három liter spirituszt öntött beléje. Azután egy égő gyufaszálal dobott a hordóba, de a spiritusz a bedobott gyufaszálalól nem gyulladt meg. Ekkor a gazda újra gyufát gyújtott, ezt is bedobta a hordóba és most már odahajolt a hordóhoz és benézett, hogy meg-

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a magyarság sérelmeiről minket tárgyilagosan tudósítsanak. Mi ezeket a tudósításokat a magyarság politikai vezérelé fel fogjuk tárni. Mind a tagozatok elnökségeit, mind a pártközpont nagy odaadással jár el a magyarság sérelmeinek megszüntetésében. A magyar parlamenti csoport pedig a legfelsőbb helyeken is erélyesen szokott sikra szállani jogos érdekeink védelméért.

A sikernek azonban legelső feltétele, hogy bármilyen sérelemről szóló tudósítás a teljes igazságot tartalmazza s lehetőleg okmányokkal is alá legyen támasztva.

Mi a panaszokat bizalmasan kezeljük és rajta leszünk, hogy minden jogos panasz a legmegfelelőbb helyre kerüljön.

Várjuk a tudósításokat!

történt-e a gyulladás. Ebben a pillanatban a hordóból falrengető dördüléssel hatalmas lángok csaptak ki, a robbanás ereje szétvetette a hordót és a szerencsétlen gazda összeroncsolt fejjel, súlyos zuzódásokkal, kifolyt szemmel terült el a földön. Majd a rákospalotai kórházba való szállítása után két órával meghalt. A csendőrség nyomozása fogja megállapítani, hogy a halálos szerencsétlenség hogy történt és annak mi volt az oka.

Pestis járvány Észak-Kínában. Észak-Kínát pestis járvány fenyegeti komolyan. A járvány gyorsan terjed az egész sauzi tartományban. A miszsiós állomások jelentése szerint tüdő és gümös pestisről van szó. Már egész helységek haltak ki és a lakosság fejvesztetten menekül a járványsújtotta vidékekről, hátra hagyva a halottakat és betegeket. Csak fokozza a járvány tovább terjedését az a körülmény, hogy

az egész sauzi tartományban nincs egyetlen-egy modern képzettségű orvos sem. Ha a kínai hatóságok nem intézkednek a legerélyesebben, akkor Kína egész északi részét sújtani fogja a borzasztó járvány.

Menesztik a vasút igazgatóját. A vasút igazgatóját, Vidrighint, rövidesen elbocsájtják állásából, Vidrighinnek óriási fizetése volt. Állása elfoglalásakor a vasút teljes újjászervezését ígerte. Köztudomásu, hogy Vidrighin nem váltotta be a hozzája fűzött reményeket. Egyben volt rendkívül tevékeny: a magyar vasútsók elbocsájtásában.

Esküvő — marhabélyegzővel. Egy apró hollandi halászfaluról van szó, illetve e halászfaluca birájáról, aki egyben husvizsgáló is és e minőségében állandóan magánál tartja a marhabélyegzőt. Ebből aztán különös kavardás keletkezett legutóbb. Néhány nappal ezelőtt ugyanis egy fiatal pár állt ki a bíró elé aki szabályszerűen megeskette őket, házasságlevelüket lebélyegezte s akkor figyelmeztette őket, hogy ezzel még nincsen elintézve a dolguk, hanem meg kell jelenniük a pap előtt is. Nos, a fiatalok el is mentek a paphoz, átnyújtották neki a házasságlevelüket, a pap belenézett s akkor azzal adta vissza az ujdonsült férjnek, hogy baj van. Utána bővebben is kifejtette, hogy nem csupán ő nem adhatja rájuk a házasságlevelüket, hanem a már megkötött frigy is semmisnek tekintendő, miután a bíró észvesztő szórakozottságában a marhabélyegzővel stemplizte le a házasságlevelüket. Völegény is menyasszony most kezdhetik előlről az egészet.

Nyári vihar vonult át Szent-erzsébet felett. Szent-erzsébet községben olyan nyári zivatar volt, amilyen október hónapban a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Tíz percig jégeső hullott, úgy hogy a földön vastagon állott a jég. A zivatar tartama alatt állandóan villámlott és dörgött.

TANÍTÓK FIGYELMÉBE!

„Minerva“ nyomdai és kiadó vállalat kiadásában napokban megjelentek a Kovácsné *Rajzfüzetek* az elemi iskolai rajztanításhoz (illusztrált feladatokkal ellátva). *Vezérfonal* modern rajztanításhoz. *Földrajzi füzetek*.

Az *illusztrált utasításokkal ellátott rajzfüzetek* teljes mértékben segítségére vannak a tanítóknak; mindenben az állami tanterv szerint haladnak. A természet után való rajzolás vázlatok mellett a tervezgetések, a képzeleti rajzok, hangulatos mesék mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermek lelkében a rajzolás iránti kedv felébredjen s az eredmény ezen a fokon teljes legyen.

Az I. II. osztály anyagfeldolgozása az írva-olvasás és beszédgyakorlatokkal párhuzamosan halad; lépten-nyomon terjed az enged a gyermek képzelő és alkotó képességének. A III. IV. osztályban a természet utáni, a képzeleti rajzokkal és tervezgetésekhez bőséges utasításokkal szolgálnak a füzetek.

A *földrajzi füzetekben* a II. osztályban a *magyarnyelvű* kifejezések mellett a földrajzi fogalmak *románul* is meg vannak nevezve. A III. IV. osztály az állami tanterv szerint *románul* van felépítve, lépésről-lépésre halad a tankönyvek anyagával. A földrajz illusztrálásával a legteljesebb mértékben szolgálja a cél megvalósulását. *Különösen a kisebb ségi iskoláknak nélkülözhetetlen eszközköz, mivel a földrajzi ismeretekkel párhuzamosan a gazdasági és történelmi vonatkozások önös pedagógiai érzékkel vannak beállítva, kifejező rajzokkal szemléltetve s a tanuló által elismertendő térképvázlatokkal bővelkednek.*

A *rajzfüzetek* darabonként 8 lei, a *földrajzfüzetek* 12 leiért és a *tanítási vezérfonal* 20 leiért kapható a „Minerva R. T.“ kiadóban (Cluj-Kolozsvár, Str. Baron Pop-Brassai-u. 5. szám) és külön nagyobb könyvkereskedésben.

Művelődési mozgalmak

ESTÉLY OKLÁNDON. Az oklándi Dávid Ferenc Ifj. Egyesület műsorral egybekötött táncestélyt rendezett. Három egyfelvonásos vigjáték került előadásra nagy gyönyörűségére a szépszájú közönségnek. Szerepeltek: Balázs József, Benkő József, Kovács Erzsébet, legifj. Fekete Domokos, Bardócz Pál, Szolga Gábor, Pete Ilona, Bartha Dénes, Máthé Rebi, Pete Jula, Szolga Zsuzsika és Fekete Domokos. A betanítás nehéz és fáradságos munkáját Vajda Károly énekvezér, tanító végezte. Az estély anyagilag és erkölcsileg kitűnően sikerült.

MÜKEDVELŐI ELŐADÁS BARLAFALUBAN. A szatmármegyei róm. kath. sváb ifjúság a templomi bucsujárás napján több szindarabot adott elő Gyallay Domokostól. Szinre kerültek „A politika“, „Parasztgazda“ és „A szerelmes levél“. A darabok általános derűt és tapsot arattak. A szereplők közül különösen kitűntek Czok Ignác, Doros Mária, Égi Teréz, Brendli Mária, Tarr Erzsébet, Dieig Lőrinc. Fel-tűnést keltett a szereplők hibátlan magyar kiejtése, annak ellenére, hogy anyanyelvük sváb. A rendezés Mekker Ferenc r. kath. kántor fáradságát nem ismerő buzgóságának köszönhető. Reméljük, hogy még többször látjuk a szereplőket. Kívánatos volna, hogy Gyallay Domokos műveit mennél több helyen adnák elő, mivel kevés oly író van, ki úgy ismerné a magyar lelket, mint ő. Ha műveit olvasom, mindig Gárdonyi, Kincs István és Bodnár Gáspár jutnak eszembe. *Kuncz Mihály*, róm. kath. lelkész.

TANÍTÓK TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAMA. Az erdélyi róm. kath. püspöki főhatóság a csikszerepai tanítóképzőben továbbképző tanfolyamot rendezett. A tanfolyam, mely teljes három hétig tartott, mind szellemben, mind színvonalra nézve messze tulszárnyalta a háború után rendezett tanfolyamokat. Nagynevű előadók öntötték a hallgatók lelkébe tudásuk legjavát. A vallás-tan nagy szerepét az iskolai nevelésben ismerhették meg a hallgatók, Kovács András tanító-

képző-intézeti igazgató előadásai és tanításai során. A földművelés népi gazdasági felsegítését dr. Nagy Endre gazdasági előadó szívet-lelket felpezsdítő-lelkész előadásai nyomán. Dr. Bitay Árpád theol. tanár nagyértékű előadásai a román nyelv tanításának igen könnyű módjaival le-merttetett meg. Koncz Lajos tanítóképzői tanár a pedagógia és a mintatanításoknak volt nagy mestere. Albert Vilmos főgimn. tanár a magyar nyelv nagyfontosságú tantárgyára hívta fel a figyelmet és lelkesített annak tanítására. Domokos Pál Péter zene-tanár a zene és ének elméleti és gyakorlati iskolai, sőt a nép-ének, népdal faji szempontból való óriási fontosságát vitte bele a tudatba. Zsizsmann Rezső kar-nagy az egyházi karvezetés gyakorlati és érzelmi kérdéseit fej-tette ki. Szmolárczyk János igaz-gató-tanító a tanítóknak any-nyira fontos tárgyban, az ügy-menet labirintusaiban kalauzolt mindenre kiterjedő, alapos gon-dossággal. Blénessy Károly ta-nító- és nagy méhéző legjobban jövendelő kedves mellékfoglal-kozással, a méhézzel ismerte-tett meg. Minden előadónak a kedves, közvetlen, hangulatos és lelkesedéstől izzó előadásaiért hála és köszönet! Legfőképpen pedig a főhatóságnak amely óriási pénzáldozattal (40 halgató uta-zási és ellátási díját fizette; 20-nak az utiköltséget) lehetővé tette az Erdély minden részéből összesereglett tanítóknak e tan-folyam hallgatását. A jó és ked-ves „házigazdának“, Kovács An-drás tanítóképző int. igazgatónak köszönet és dicséret a jó elren-dezésért és ellátásért. Vajha ily szellemű és nemű tanfolyamok rendezése minél gyakrabban vál-hatna lehetővé tanítóink munká-jának könnyebbé és népünk nevelésére.

Ss.

Tüdőbetegek kérjenek ismertető füzetet az Oláh Károly plebánus ur által feltalált kiváló hatású Antiphtysin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszerrel. Díjmentesen küld az egyedül készítő *Osváth Gyógyszertár, Târgu-Murçs-Marosvásárhely.*

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Egyszerűsítsük a répa kiszedést!

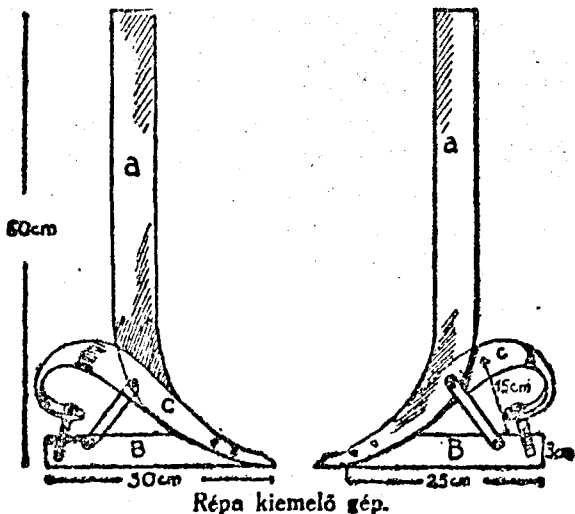
Nagy Sándor kisgazda, hitelszövetkezeti ellenőr, *Barcaufaluról*, érdekes levelet küldött szerkesztőségünkhöz. A levélben ismerteti az általa szerkesztett répakiszedő ekét. Levelében az eke képét is közli. A közölt leírás és kép alapján szerkesztettük meg az ekének mai számunkban látható képét.

A mai nehéz viszonyok között minden lehetőséget ki kell használni, hogy a termés előállítására minél kevesebb fáradságba és költségbe kerüljön. Különösen pedig a sok munkát igénylő cukorrépa termelésénél kell minden lehetőséget megragadni a termelés olcsóbbá tétele érdekében. Egyszerű falusi kisgazda létemre sokat gondolkoztam azon, hogy mi módon lehetne a cukorrépa kiszedését egyszerűbbé tenni? Ezen az alapon szerkesztettem meg a vidékünkön most mindenfelé elterjedt répakiemelő szerkezetet. Előzményképen közlöm, hogy ezen szerkezetet 1927 évben próbáltam ki először. Még pedig olyan sikerrel, hogy segítségével *háromnegyed* hold területről egy lóvezető, egy gyermek és rajtam kívül egy répa összehányó munkás, továbbá két ló segítségével 3 óra alatt a répát kiszedtük és halomba hánytuk.

A siker láttán felbuzdulva cukorrépa termelő gazdatársaim is alkalmazni kezdték ré-

pakiemelő szerkezetemet. Sőt annyira elismerték az általam szerkesztett kiemelőgép jóságát, hogy önként 100 lejt fizettek holdanként nekem a szerkezet használatáért.

Hogy a távolabb lakó kisgazdatársaim számára is használhatóvá tegyem a szerkezetet, közlöm leírását, mert egy értelmes kovács egészen könnyen, házilag elő tudja állítani, előállításának költsége pedig nagyon csekély. A szerkezet főrésze az eke hosszú vasához hasonlít, amint azt az *a* betűs jelzés mutatja a képen. 60 cm. hosszú, az alsó vége azonban 15 cm. hosszúságban előre van hajlítva, hogy a földhasítást végezze. Ezért az eleje meg is van élezve. Ez a szár egy 25 cm. hosszú csuszató vashoz van kapcsolva. A képen ezt a *B*. jelzés mutatja. A répa kidobására egy acél-spáringvas szolgál, amelyet két darab rövid ekevascsavarral erősíttek fel. A képen *C*. jelzés mutatja ezt a részt. Ennek a vasnak az első része, mint a csapott vésőé, úgy van kidolgozva, hátulsó része pedig gömbölyűen és rézsutason hajlik, részben felfele, részben kifelé. Munka közben a szerkezetet úgy vezetjük, hogy a repasorok bal oldalra kerüljenek, a meghajlított rész a répát meglöki és a földből kidobja. A *C*. vas végére a talpvas végével párhuzamosan egy tágitócsavar van alkalmazva, hogy a répa nagyságához s a föld erősségéhez képest szabályozni lehessen a készüléket. A készülék óriási előnye, hogy minden további nélkül alkalmazható 6, 7, vagy 8-as ekére. A szerkezet felillesztése előtt az ekefejet az ekegerendelyről lecsavarjuk és a hosszúvas helyére a szorító kengyellel felerősítjük a répa kiemelő szerkezetet. Az állítása épen úgy történik, mint az ekéé, vagyis a gerendely és taliga állításával lehet mélységét szabályozni. Fenti ismeretemen alapján legmelegebben ajánlom kisgazdatársaimnak a szerszám alkalmazását, végtelenül örvendenék, ha jelen soraim kisgazdatársaim körében viszhangra találnának. Megelégedésemre szolgálna az, ha szerény lépéssel kisgazdatársaim sorsát és mezőgazdaságunk fejlődését előbbre vihetném.

Válasz Dezső Miklós cikkére. Egy kis szőlő jövedeliszámítás" című cikkünkben Anderlik Antal okl. művelés- és méhésztudós írja, hogy Dezső Miklós által eljárt eljárást minden tekintetben célszerűnek tartja. Azonban szükséges az, hogy a szőlő bejárásakor ne csak a hiányzó tölteteket jegyezzük fel, hanem a rosszul termő, illetőleg a meddő tölteteket is írjuk fel, mert ezeket a jövedeliszámítással kell pótolnunk. Megjegyzem, hogy a cikkben Anderlik Antal, hogy munkánkat csak az esetleges fogja siker koronázni, hogy a szőlőt kellőképpen trágyázzuk. Anderlik egyebekben teljesen egyetért a cikkben foglaltakkal.

Bő áldás. Halbrücker Ferenc baranyamágocsi (Dunántul) gazdálkodó egyik tehene 4 borjút szült. A borjuk egytől-egyig egészségesek.

Kolozsváron elrekvirálták a gazdák lovait. Az őszi hadgyakorlatok alkalmával szokásos, hogy a hadsereg a ló tulajdonosoktól lovakat rekvirál. Az Országos Magyar Párt és képviselői többször tiltakoztak ez intézkedés ellen a kormánynál. Sajnos ezeknek a tiltakozásoknak nem volt foganatja. Idén is mindenfelé rekviráltak a gazdáktól lovakat, sőt Kolozsváron az történt, hogy a hóstáti kisgazdák összes lovait elrekvirálták és így az őszi betakarítási munkálatok megkezdéséig munkálatok nem lehetnek. A Magyar Párt tiltakozásainak az Országos Magyar Párt elnöke a kormányra írt leveleiben megemlíti. A Magyar Párt tiltakozásainak az Országos Magyar Párt elnöke a kormányra írt leveleiben megemlíti. A Magyar Párt tiltakozásainak az Országos Magyar Párt elnöke a kormányra írt leveleiben megemlíti.

igazgatóságnál fognak a lovak feloldása ügyében közbenjárni. A kisgazdák kiküldöttei meg is jelentek a tartományi igazgatóságnál, és ott ígéretet kaptak, hogy ügyüket méltányosan fogják elintézni.

PIAC

Megindult a harc az orosz behozatal ellen. Lapunk múlt számában megírtuk, hogy az oroszok olcsó gabonával árasztották el a világpiacot. Azóta az oroszok gyümölcsöt, tojást és nyers bőrt is bocsájtottak áruba, hogy a világon uralkodó gazdasági válságot még súlyosabbá tegyék.

Szerencsére mindenütt felismerték, hogy mi lappang az orosz szándék mögött és mindenfelé védekeztek az orosz áruk beözönlése ellen. Az Észak-amerikai Egyesült Államok tiltakozott legelőször az ellen, hogy Oroszország oda árut szállítson. Megtiltotta, hogy amerikai kikötőkbe orosz hajók köthessenek ki. Amerikát követte Franciaország. Ott is elzárták a határt az orosz áruk előtt. Románia is csatlakozott azokhoz az államokhoz, amelyek intézkedéseket tettek az oroszok ellen. A kormány a vámhatóságokhoz szigorú rendelkezéseket intézett, hogy Oroszországból csak az a áru szabadon jöjjön át, amelyre az intézkedések nem vonatkoznak. A jótélemből a kormány a gabonaárak emelési javulás tapasztalható.

Almaárak Máramarosban. A szeptemberi kedvező időjárást felhasználták a gyümölcsstermelők és mindenféle leszedték a gyümölcsöt. Idén alma iránt mutatkozik élénk kereslet. Máramarosban az alma kilóját 12—15 lejjel fizetik. Az eladók még tartják az almát, mert magasabb árakra számítanak.

Piaci árak Szatmáron.

Gabonaárak. Búza 310—320, rozs 170—180, árpa 210, zab 210—220, kukorica 310—320, búkköny 410—415, fehér paszuly 700 lej mázsánként.

A jó tankönyv megkönnyíti a tanító munkáját. A magyar tannyelvű elemi iskolák felső osztályai számára, az összes iskolák egybehangzó megállapítása szerint legjobbak a Minerva Rt. kiadásában megjelent Bencke Gyula—Dr. Dávid György—Bácsy Tibor és Dr. Gh. Joanicu-féle egységes tankönyvek, amelyek felölelik a magyar olvasó, magyar nyelvtan, történelem, földrajz, természettudományi ismeretek, egészségügy, társadalmi műveltség és alkotmánytan teljes anyagát. Ezeket a könyveket szervesen kiegészíti a Lőrinczi Ferenc-féle „Román olvasókönyv és nyelvtan" az V., VI., VII. osztály részére, amely most hagyta el a sajtót s amely máris a szakkörök legnagyobb elismerését váltotta ki. A könyvek kaphatók minden nagyobb könyvkereskedésben és a kiadónál, Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Popa (Brassai-u.) 5 szám.

Minden magy... ezze jól meg,
hogy a magyar... intézete a

„Min

Biztosító" R.-T.

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadni

SZÖVETKEZET

A nyárádremai Hitelszövetkezet 25 éves jubileuma.

Szeptember hó 14-én ünnepelte a nyárádremai Hitelszövetkezet 25 éves fennállásának fordulóját. A központ képviselőjében három igazgató jelent meg. A szentháromsági, a nyárádszeredai, a nyárádselyei, a székelyhodosi, a nyárádköszvényesi, az etédi, a kibédi és siménfalvi testvérszövetkezetek nagyszámu kiküldöttek útján képviselték magukat.

Az ünnepély istentisztelettel kezdődött.

A kölesönös üdvözlések után a szövetkezet kezletkezése és működésének története olvastatott fel.

A lelkes szónoklatok közül kimagaslott dr. *Elek* Dénes ügyvéd lelkekbe markoló beszéde, melyben a hitelszövetkezetek hasznát s a szövetkezés nagy előnyeit fejtegette.

A Hitelszövetkezetek Szövetsége a vezetőség három 25 év óta működő tagjának 1000—1000 lejes üzletrészt adományozott. A nagy nap emlékére 20 iskolás gyermek 100—100 lej értékű betéti könyvet kapott eddigi munkálkodásuk jutalmául és a lakarékoskodásra való rászoktatás céljából. A díszgyűlést közebed követte, melyen számos pohárköszöntő hangzott el.

Szövetkezeti jubileum Harasztoson.

A harasztosi *Hangya-szövetkezet* most tartotta meg fennállásának 25 éves jubileumát. Ez a *Hangya* az első szövetkezeti alakulatok közé tartozik Erdélyben. Az elmúlt negyedszázad alatt a harasztosi *Hangya* nem csak a község lakosságának anyagérdekeiért tett sokat, hanem a község kulturájának és szellemi életének emelése érdekében is nagy áldozatokat hozott.

A harasztosi *Hangya-szövetkezet* jubileumi ünnepségein résztvettek *Kövend, Felsőszentmihály, Várfalva, Székelykocsárd, Torda* és a központ szövetkezeti kiküldöttei. Az ünnepségek párhuzamosan a róm. katolikus és református templomokban kezdődtek meg. Majd a szövetkezet egyik alapítójának, özv. *Bartha* Gergelynének sírházhoz vonultak, ahol *Biró* János ref. lelkész és *Nagy* Domokos központi igazgató beszéltek az elhunyt nagy érdemeiről. Az ünnepséget délután diszközgyűlés keretében folytatták, ahol sok jelentős beszéd és felszólalás hangzott el. Az ünnepi gyűlést gazdag műsor tette változatossá. Ki kell ebből emelnünk *Muradin* Lukács felolvasását, aki a szövetkezet 25 évének történetét ismertette.

IPARI ROVAT

Országos gyűlésen tárgyalták Bukarestben az iparosság bajait.

Közelebbről tartották meg Bukarestben az országos iparos kongresszust, amelyen *Erdély, Bukovina* és az *Ókirályság* iparostülefeinek kiküldöttei vettek részt. — Megjelentek *Răducanu* munkaügyi miniszter és *Cunescu* vezérigazgató is.

Tárgyalásra kerültek mindazok a bajok, amelyek a kézműiparosságot sújtják. Szó volt a forgalmiadó eltörléséről, a betegsegélyező pénztárak átszervezéséről a kézműipari kölcsönintézet felállításáról, az új ipartörvény tervezetről és az új iparos szövetség megszervezéséről.

Bennünket erdélyieket különösen két sérelmes pont érdekelt a kongresszus tárgysorozatából. Az új ipartörvény tervezete

és a kézműipari szövetség felállítására. Az új törvénytervezetről a kongresszus résztvevői megállapították, hogy az nem a *genfi* nemzetközi egyezményben lefektetett elvek alapján készült. A tervezet nem az önkormányzat rendszerén épült fel, sőt még a régi törvényben meglévő önkormányzatot is veszélyezteti. A betegsegélyezés kérdése tehát még sérelmesebben van megoldva az új törvénytervezetben, mint ahogyan ma érvényben van. Ezért az iparosság egységes tiltakozásra készül a bukaresti gyűlésen előterjesztett törvénytervezet ellen.

Az új iparosság szövetség felállítására vonatkozó tervezet is sérelmes Erdély kisiparosaira

nézve, mert teljesen figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy Erdélyben az iparosságnak jól működő szervezetei vannak. Továbbá a munkaadóknak és munkásoknak egy szervezetbe való tömörítése, amint azt az új törvénytervezet elgondolja, kivihetetlennek látszik.

A kongresszuson jelen volt iparosok állásfoglalása következtében az iparos szövetség felállítására ügyében nem határozta. Utasította a kongresszus a vezetőséget, hogy a szövetség tervezetét küldje meg az összes ipari szervezetnek tanulmányoztatás végett. A végleges javaslatot a beérkező véleményektől fogják függővé tenni.

MULATTATÓ

SÁRGULT TÁRLÓN.

Sárgult, kopár, őszi tarló.
Learatott már a sarló
Rólad minden aranykalászt.
...Élet látta itt a Halált.

Sárgult tarlón szed getek,
A szivemben keresgitek.
S alig néhány Emlék-virág.
Pedig szép volt rég a világ.

Remény-kalászt alig lelek
Száras kórót szedegetek.
Remény-kalász, emlék-virág
Halk fényénél — melegedek.

Sárközi Gerő.

A munkás-zubbony meg az ünneplő ruha.

Egyszer a munkás-zubbony az ünneplő ruha mellé került egy szék. Alul volt a vasárnapi ruha, felül a munkás-zubbony.

— Hallod-e, te piszko jószág, menj el mellőlem! Nem látod, hogy különb legény vagyok nálad? — mondta az ünneplő ruha a munkás-zubbonynak.

— Látom, hogy kényes, gögös vagy. De azért semmivel sem vagyok különb nálam — felelte a munkás-zubbony.

— Engem a szekrényben tartanak ám, te piszkos munkás-zubbony.

— Tudom — felelt a zubbony.

— Téged pedig a ládába dobnak, a szoba szögletébe — folytatta az ünneplő ruha.

— Azt is tudom — mondta a zubbony.

— Engem vasárnap és ünnepnap mindig kikefélnek. Téged meg nem kefél soha senki. Igaz-e? — szólt az ünneplő ruha.

— Igaz — válaszolt a zubbony.

— Most már láthatod, hogy én különb vagyok nálad — erősködött az ünneplő ruha.

— Azt ugyan nem látom. De hadd kérdezzek most én! — mondta a zubbony.

— Csak tessék! — szólt gunyosan az ünneplő ruha.

— Mondd, mit mivelsz te egész héten? — kérdezte a zubbony.

— Pihenek a szekrényben.

— Én pedig reggel hat órakor a gazdánkkal bemegyek a gyárba. Délig keményen dolgozunk. A gazdánk arca füstös, kormos. Tenyere is az. Emeljük a vasat és kalapáljuk. A szikraeső ránkcsik. De mi nem törődünk vele. Mi nem vagyunk kényesek. Nekünk kenyeret kell keresnünk. Jólesik neked a vasárnapi ebéd? — kérdezte a zubbony.

— Jól hát! De te abból nem látsz semmit, mert téged vasárnap nem eresztenek az asztalhoz — mondta gögösen az ünneplő ruha.

— Pedig én szereztem az ebédet a gazdámnak. Én látom, hogy milyen nehéz, keserves munkát végez. Az én ujjamhoz törli veritékét, nem a tiedhez!

— Azt nem is engedem meg! — szólt kényeskedve az ünneplő ruha.

— Te vasárnap elviszed a gazdámot sétálni, aztán becsalod a korcsmába.

— Honnan tudod? — kérdezte az ünneplő ruha.

— A gazdánk mesélte a gyárban a többi embernek. Azok is ott voltak az ünneplő ruhákkal. Pénzt is vittek magukkal, mert az uraságot pénzért adják ám! — válaszolta a zubbony.

Majd így folytatta:

— Aztán későn jöttek haza s a mellényzseb üres lett. Te megint bekerültél a szekrénybe, engem meg elövettek a szögletből. Hétfőn mindig kedvetlen a gazdám. Ennek is te vagy az oka, te kényes vasárnapi ruha! Te beszélsz mindenféle ostobaságot a fejébe. Már kedden jobb a kedve. Látom, amikor magára ölt. Ezren meg ezren megyünk a gyárba. Mind egyformák vagyunk. Egyikünk sem huzódik a másiktól. Tudja mindenki, hogy a munkás reggeltől-estig dolgozik. Egyik sem különb, mint a másik. Olajos, foltos ruha, kormos arc, kormos kéz, dolgos arc, dolgos kéz. Hiába fintorgatod az orrod, te kényes ünneplő ruha! Ha mi nem dolgoznánk, te sem parádézhatnál ám a vendéglőben! Téged is pénzért adnak s a pénzt mi szerezzük. Értetted? — szólt szemrehányással a munkás-zubbony.

— Értettem — felelt csöndesen az ünneplő ruha.

— Hát még mindig azt hiszed, hogy kü-

lönb legény vagy nálam? — kérdezte a zubbony.

— Nem, azt már nem hiszem. Csak azt látom, hogy jobban van dolgom, mint neked.

— Akkor hát szent a békesség köztünk — mondta örömmel a zubbony.

— Azt se hidd ám rólam, hogy én vasárnap csak a koresmába viszem a gazdám! Dél előtt elviszem őt a templomba is.

— Azt nagyon jól teszed. Ott én is voltam veled egyszer.

— Ne mondd?! Hát beeresztettek oda téged is?

— Be hát! Az Isten nem nézi a ruhát: cifra vagy nem cifra. Ő csak a szívet nézi: jó vagy nem jó. Éppen egy selyemruha mellé ke-

rültem. Azon még drága csipke is volt! De látam mezitlábás gyereket is a templomban.

— Igen, hiszen hétköznap voltál!

— Egy ember arról beszélt a templomban, hogy Jézus is szegény volt, jászolban született és ácsműhelyben segített a nevelőapjának. Ez nagyon tetszett a gazdának. Hallottam, hogy szíve melegebben dobant — beszélte örömmel a munkás-zubbony.

Erre a vasárnapi ruha szépen odasimult a munkás-zubbonyhoz: megértették egymást.

Bár az emberek is mind megértének egymást, akik munkás-zubbonyban és drága szép ruhában járnak!

Gaál Mózes.

Apróságok * Adomák

VONATON.

*Ime ismét este van már,
Besötétült künn a határ,
Üres, néma a kis fülke,
Mintha rab börtönben ülne.*

*Kattog a vonat kereke,
Mintha egy bús dalt zengene,
Mintha altatóként szólna:*

— *Nyugovóra, nyugovóra!*
Györky Vince.

Gyilkos majmok.

Algír, afrikai tartományban egy kerékpáros két küzdő majom csapat közé került. A majmok kődarabokkal harcoltak egymás ellen. Az elkeseredett küzdelemnek több áldozata fektült a földön. Amint az ellenséges majom-csapatok észrevették a kerékpárost, azonnal abbahagyták a küzdelmet és a kerékpáros ellen fordultak. A kerékpárost a majmok kődobálásokkal agyonverték.

Furcsa ovóintézkedés.

— Mondja, miért visel piros mellényt?

— Mert nagyon szeretem a paradicsom levest és a piros mellényen nem látszik meg a leves foltja.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

G. I. Dés. A besztecerel szilvát a következő módon lehet télen át eltartani: A szilvát száraz napon lehetőleg délelőtt 11 óra és délután 3 óra között szedjük le. 3—4 napig a szilvát szellős szobában szikkasztjuk. Ekkor a szilvát buzakorpa vagy buzaliszt közé rakjuk olyan módon, hogy mindenik szilvának külön fészke legyen, vagyis egyik szilva se érjen a másikhoz. Liszt vagy korpa helyett a jól átrostált száraz fahamu vagy tiszta folyami homok is megfelel.

Z. L. Csíkszereda. Az őszi szántást, amiben tavaszi szalmás gabonát akar vetni, ősszel nem szabad elboronálni. A barázdában lévő rögök télen jól átfagnak és tavasszal jó magház marad a szántáson. Ha géppel veti el tavasszal a gabonát, előbb a szántást el kell boronálnia.

K. L. Gyulafehérvár. A beküldött leírásból nem tudjuk megállapítani, hogy lovának mi baja van. A nehéz légzést, amit közönségesen keheességnek neveznek okozhatja szivbaj, tüdőbaj, sőt más szervi baj is. Mint írja, lovának betegsége, mióta száraz takarmányt ad ennie, sulyosbodott. Kérdés, nem volt-e poros, iszapos a széna, ez esetben a lónak tüdejében lehet a hiba és a rossz széna miatt tört ki most rajta erősebben a betegség.

K. L.-né Marosludas. Amint írja, folyóvíz mellett lakik. Néfeltétlenül ajánljuk, hogy foglalkozzék emdeni liba tenyésztéssel. Gondolja meg azonban, hogy nem-e jönne jobban ki, ha a mezdivatba jött bőven tojó rucafélék valamelyikét tenyésztesse. Ajánljuk a Khaki Cambel rucát vagy pedig az indiai futó kacskát.

B. L. Aranyosgyéres. A káposzta kisebb fagyok iránt nem érzékeny. Azonban szüret tájékán feltétlenül szedje ki a káposztát, mert nagyobb fagyok esetleg károsíthatnak benne.

Özv. K. M.-. Mind a négy testvérnek egyenlő joga van az édesapjuk után maradt örökség tekintetében. Nem írta meg, hogy a haláleset után volt-e hagyatéki eljárás? Ha nem volt, akkor jogosan kérhetik a földet, mivel a lányát csak egynegyed haszonvezet illeti.

F. J. A.-é. A községtől tanácsot kérni joga van a haszonbért megadni, tekintettel az elemi csepésre.

L. Kraszna. Életkorából következtethetünk, hogy a hallása meg fog állani. Mint súlyos természetű tifuszon át. A súlyosabb fertőző betegségeket majdnem mindig hajlamos szokta követni. Oka ennek, hogy a betegség következtében a hajhagymák táplálkozásában zavar állott be. Legjobb gyógyszere ennek a bőséges táplálás, egészséges életmód, hogy a szervezet mielőbb erősödjön.

M. R. Nagyvárad. A nyomda munkájában jelenleg nagyon sok munkanélküli, ezért néhány évi munkát nem vesznek fel. Próbálja meg fiát az elektrotechnika pályára adni, mert ott feltételek előnyöket fog élvezni az érdekes nyolc osztályt végzett.

B. L. A szemmel nem lehet vizsgálni. Ne kísérletezzék kuruzsolással, vizsgálta meg magát orvosossal és annak rendelése alapján készíttessen szemüveget.

L. A. Alsócsernáton. Önök azok a nemzetek, hogy Európában is szabadon tigrisek. Fogadják az állítás arra nézve, hogy az állítás vagy nem? A tigrisek megállapítása szerinte Európában valóban élnek szabad állapotban, még Oroszországban a Káspartól a Tenger mellett fekvő Lenkoránál. Ön tehát a fogadást el fogadta.

K. Gy. Vasárnap egész nap tart az italmérés.

N. L. Levelét átadtuk a Magyarországi Magyar Pártnak, meg fogja küldeni fogja Bukarestbe. Ha nemleges választ kap onnan, természetesen fogja megírni Önnek a választ. Megadjuk a korábbi M. P. címét, hogy érdeklődjön: Calea Motilor-ostori-ut 18.

Szerkesztői üzenetek

A hátrélkos előfizetőink felhívását tovább folytatjuk s a jövő hét végéig minden egyes előfizetőnkhez eljuttatjuk a kitöltött postautalványt. Ismételten kérjük tehát azokat az előfizetőinket, akiknek ilyen postautalványt küldtünk, hogy az ott feltüntetett hátrélkosukat az utalvány felhasználásával, szíveskedjenek részünkre mielőbb beküldeni, mert ingyen naptárunk a jövő hó elején készen lesz s akik előfizetésükkel az év végéig rendben vannak, azoknak az első számlitmánnyal elküldjük a naptárt. Igyekezzenek tehát mindenki a hátrélkosukat legalább október hó végéig beküldeni!

D. O. Bukarest, St. A. Világos, ifj. Cs. M. Kisnégerfalva, P. Gy. Nagysármás, V. J. Bádok, O. T. Ellersleben.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

I. F. A választ a múlt heti (41. sz.) számunk tanácsadó rovatában megadtuk.

U. Gy. Béketerveit érdeklődéssel olvastuk. Végeredményében mégis arra a következtetésre jut, hogy nem lehet a népek között örökös békét teremteni. Mert azal a nemzetközi csendőrséggel is baj volna, legalább minket nem tudott meggyőzni arról, hogy ilyen uton ki lehetne küszöbölni a háborút.

P. A. Sajnos, az a kegyetlen szokás sokkal jobban elhalványult már, semhogy az emberekhez biztatást kellene intézni a mérséklésre. Alig lehet abból valamit remélni, ne bolygassuk meg a dolgot.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Juhonyák János Hegyköztőltelek 175 (r. 1930 dec. 31-ig), Csernátfaluból: K. J. 438, sz. 170, B. I. keresk. 170, J. I. 431, sz. 170, K. J. 578 sz. 170, P. I. 545, sz. 170, K. I. 434. sz. 170, V. Gy. 170, K. A. 442. sz. 170, Tusnádról: M. J. 170 és R. S. 137 (mindkettő rendben 1930 dec. 31-ig), Sz. J. H. Magyarnemegye 345, A. L. Rév 50, M. P. Belényessonkolyos 145, B. J. Gyimesközéplak 175, B. J. Nyujtód 175, Hitelszövetkezet Gelence 1938 lej könyv, F. V. E. Felsőcsernáton 170, A. S. Kide 170, B. G. Mezőbergenye 175, B. Gy. Gy. Tancs 100, I. L. Nyáradkarácsony 175, A. K. Havad 120, B. J. Segesvár 175, T. G. Magyarberkesz 175, P. S. Szinérváralja 175, T. A. Szatmár 175, K. G. Szatmár 175, K. J. Érendréd 175, Id. Cs. M. Kraszna 170, O. P. Szilágyozovány 175, P. I. Piskolt 170, K. A. Szaniszló 60, P. J. Érkörtvélyes 163, S. I. Nagykároly 157, H. P. Magyarkecel 345, P. S. Kraszna 175, D. G. Kraszna 175, T. F. Obéda 145, B. B. Kohóvölgy 175, F. J. Lövéte 170, S. G. Havadtő 175, P. L. Székelykál 175, D. M. Somosd 175, Cs. A.-né Marosvásárhely 175, R. J. Marosjára 175, K. J. Tancs 175, B. J. Mezőmadaras 130, Dr. Sz. Á. Máramarossziget 85, A. G. Kiskapus 175, Hitelszövetkezet Úrmös 100, Magyar Polgári K. Segesvár 175, R. I. Datk 175, Hitelszöv. Alsórákos 175, C. K.-né Avasujváros 175, N. L. Apa 345, Ifj. Sz. L. Ombód 175, Ref. Lelk. Hiv. Királydaróc 175, G. N. L. Nagybánya 175, P. M. Erdőd 175, N. L. Mikola 55, L. P. K. Szentábrahám 95 lej.

Keleti Ujság

Erdély legolvasottabb magyar lapja

Tartalmas, Megbízható,
Szórakoztató

Az Orsz. Magyar Párt
hivatalos lapja

Ha sikert akar elérni, úgy
hirdessen a
„MAGYAR NÉP”-ben!

Gyümölcsfák,
Díszfák,
Díszcserjék,
Rózsák,
Szőlőoltványok

legjutányosabb beszerzési forrása a

Dr. gr. Bethen László
gazdasága

faiskolája és szőlőoltvány telepe,

Reteag - Retteg (Jud. Somes.)

Árjegyzék kívánatra ingyen!!

Kolozsvári

**Takarékpénztár és
Hitelbank Részv.-Társ.**

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főtér) 7.

Betéteket előnyös kamattal mellet fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Diciosánmartin-Dicsőszentmárton, Alba-Julia-Gyulafehérvár, Targu-Murag-Marosvásárhely, Oradea—Nagyvárad és Timisoara—Temesvár.

Saját tőkéi 143 millió lei.

Affiliált intézetei:

Torda-aranyos várm. Tak.-pénztár Rt. Turda-Torda, Alsófehérvárm. Gazdasági Bank és Tak.-pénztár Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhely-megyei Tak.-pénztár Odorheiu-Székelyudvarhely és Cristur—Székelykeresztúr, Szászrégen-vidéki Tak.-pénztár Rt. Reghin-Szászrégen, Népbank Rt. Huedin-Bánffyhungad és Szamosujvári Hitelbank Rt. Gherla—Sz.-ujvár.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. Áruraktárai a vasut mellett.

Gazdák, szervezkedjétek!

**Mezőgazdasági Bank
és Takarékpénztár Rt**

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (Főtér)

9.

Fiókin tézetek:

Dej-Dés, Beclean-Bethlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycseh
Jibou-Zsibó, Zălau—Zilah.

Affiliált intézetei:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak.-pénztár R.-T. Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fiókin tézete. —

Saját tőkék:

60.000.000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizabély.

„Transsylvania” Bank Rt

Cluj-Kolozsvár.

Fiókin tézetei:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosujvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs
Gyergyószentmiklós,
Csikszereda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

K i r e n d e l t s é g e i:

Aranyosgyéres,

Elfogad betéteket, leszámítol váltókat és bárhova teljesít átutalásokat, meghitelezéseket.

HARMONIUMOR

nagy választékban, művészi kivitelben már 10.000 lejtől kaphatók. — Németország legnagyobb és legjobb harmóniumgyárának képviselője

SIMON LÁSZLÓ

orgonakészítőnél,

aki orgona készítését, javítását és homlokzat sípok készítését jutányos áron vállalja.

Cím: Simon László Cluj-Kolozsvár. Str. Brătianu (volt Király-utca) 24.

**Aranyosgyéresi
Agyagipar R.-T.**

Ajánlja elsőrangú földgázal égetett hornyolt és hődfarku

tetőcserepét,

normál és németméretű

fali és kuttégláját

valamint elsőrendű különböző méretben készült

alagcsöveit.

Cég és iroda: Turda—Torda.
Telefon szám: 107.

CSERJÉSI:

Szegény ember gazdasága

A

vadontermő gyógynövények gyűjtése és értékesítése 40 lej.

Minerva könyvesbolt

Cluj-Kolozsvár,

Str. Regina Maria (Deák F.-utca) 1.

Petőfi Sándor összes költeményei

az erdélyi Irodalmi Társaság kiadása ára súzve 100 lei.
díszkötésben 150 lei Megrendelhető kiadóhivatalunk útján

Termése árát feljavíthatja,

ha 100 — lejért sürgősen megvásárolja a kolozsvári Mentő-Egyesület sorsjegyét.

Könyveremény 1 millió L. készpénzben

de összesen 2182 nyeremény lesz 3,450.000 — L. összegben a nyertesek közt szétosztva

1930. december 21-én,

mely napon a huzás feltétlenül meg lesz tartva.

Sorsjegy kapható minden városban és 117 — lei előzetes beküldése ellenében a Sorsjegy iroda Cluj-Kolozsvár, Strada Memorandului (Unió-utca) 16. szám elküldi postán vidékre is.

A „MINERVA” legújabb könyvei:

Pésztörténeti könyvtára:

16 sz. Kovács László: Történet a férfiről. Füzve	80 — lej.
Kötve — — — — —	120 — lej.
17 sz. Nikodémusz Károly: Jó asszony volt a kománé. Füzve 80 lej. Kötve — — —	120 — lej.

Magyar lép könyvtára:

39 sz. Szondy György: Állatok, virágok — —	20 — lej.
40 sz. Második szavalókönyv — — — — —	18 — lej.

Magyar Ifjúság könyvtára:

11 sz. Csűrös E.: Fű kizöldül ó sírhanton (novella)	20 — lej.

A pénzelőzetes beküldése után portómentesen küldi a Minerva könyvesboltja Cluj-Kvár Str. Reg. Maria (Deák Ferenc-u.) 1 sz.

Ha valahonnan

árut rendel, kérjük a lapunkban

olvasott hirdetésre hivatkozni!

Főképviselet Románia részére: „PHARMA” Studerus & Co. Bucuressti II. Str. Spiru-Haret Nr. 5.

Ceresan

százezer példányban kiadott szatiz és ásványosított
Biztos hatású
Mennyegyei munkamegrálokommiszió által ajánlott
Fehér olcsó

Rendelje meg a

Pásztortűz

Irodalmi folyóirat-ot

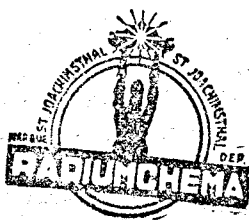
Előfizetési díj:

Egész évre ... 500 L. Félévre ... 260 L.

Negyed évre 110 L.

Kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár,
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. sz.

Kérjen mutatványszámot!

Ha Ön izületi- (rheuma, köszvény, ischiás, izületi gyulladások stb.)

Ideg- (Neurasthenia, neuralgia, migrén, ideges szív és gyomor stb.)

Anyagcsere- (érelmeszesedés, korai öregedés, női bajok, vese, epe, lép, máj stb.) és

Egyéb bántalmaitól (asthma, tüdő, bénulás, gennyes, gyulladós és tuberkulotikus folyamatok stb.)

meg akar szabadulni

vegyen valódi St. JOACHIMSTHALI rádiumot tartalmazó

„RADIUMCHEMA”

A „Radiumchema” egy gyógypárnácska (kompressor). E házi-szerrel a cseh állami Rádiumművek garantált rádiumtartalommal állítják elő. Használata egyszerű, általában a fájdalmas testrészre teendő és állandó rádiumbesugárzással (emanáció) gyógyít. Óvakodjunk silány és olcsó utánzatoktól. — Beszerezheti és ingyenes prospektust kaphat a romániai igazgatóságnál: **R. vész Ignác Arad, Strada Consistorului 31. szám.**

AMBROSI, FISCHER & CO.
AIUD — NAGYENYEDSzőlőoltványok,
alanyvesszők, gyümölcsfák,
diszák, rózsák stb. legjobb
beszerzési forrása.

Árjegyzék kívánatra díjtalanul

Gazdák!

Az idei termés talajoltnak ismét sok tápanyagát vonta el. Ezen tápanyagok legfontosabbika a

F O S Z F O R S A V

melynek a talajban való mennyisége határozza meg a termés nagyságát.

Hatása a gabonaműveknél:

az egyenletes kelésben,

az erőteljes bokrosodásban,

a szárnak erősödésében (a megdőlés megállításában)

a bő kalászképződésben,

a lökéletes magképződésben,

az érés sietetésében,

a termés lokozásában nyilvánul meg.

Ezért idejében kell a foszforsav pótlására gondolni.
Ez: elérjük, ha 16—18%-os könnyen oldódó**Szuperfoszfáttal**

trágyázunk.

Alkalmazzunk holdanként 150 kilogrammot, mert ez fokozza a mennyiséget, javítja a minőséget, biztosítja a jövedelmezőséget!

Szerezzük be idejében szuperfoszfát szükségletünkkel!

Kapható:

„MARASEȘTI”S. A. R. ptr. Industrier Chimice
București Cal. Victoriei 29. sz.**„PHÖNIX”**Fabrica de acid sulfuric și produse
chimice S. A. Baia Mare-NagybányaSzuperfoszfát és egyéb Műtrágyázást Terjesztő Iroda, Cluj-Kolozsvár, Str. Avram Iancu
(volt Petőfi-utca) 3., Postafiók 90., és az összes gyári képviselőknél.